

Statws moroedd Cymru

Cefnforoedd iach

Ardaloedd Morol Gwarchoddedig (MPA) yn cwmpasu **50%** o'r moroedd

Cartref i'r unig Barc Cenedlaethol Arfordirol ym Mhrydain (Sir Benfro)

60% o'r boblogaeth

yn byw neu'n gweithio ger yr arfordir

Diwydiannau morol yn cyfrannu **£7biliwn+** yn flynyddol

Bygythiadau

Hanner y bywyd gwyllt mewn MPA yn dioddef anawsterau

Nid oes unrhyw MPA wedi ei diogelu'n llawn rhag gweithgaredd niweidiol

238 o eitemau sbwriel /100m 2020

Datblygiad cyflym ynni adnewyddadwy yn bygwth bywyd gwyllt

Mynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd

113 miliwn o dunelli o garbon yn cael eu storio ym moroedd Cymru

Mae hyn = deng mlynedd o'n hallyriadau presennol

Mae moroedd Cymru yn dal carbon sydd yn gyfwerth â **115,600 o deithiau** awyren dwy ffordd o Gaerdydd i'r Ynysoedd Dedwydd, bob blwyddyn

Yr hyn sydd ei angen gan Lywodraeth Cymru:

I sicrhau bod ein moroedd yn iach am flynyddoedd i ddod, mae angen i ni:

- 1 Cael gwared o'r gweithgareddau niweidiol mewn MPA a chynyddu cyllid
- 2 30% o MPA yng Nghymru' wedi eu diogelu'n sylweddol a 10% wedi eu diogelu'n llawn erbyn 2030
- 3 Creu Parthau Cadwraeth Morol newydd, yn arbennig yn nyfroedd y môr mawr
- 4 Cynllunio gofodol morol holistaidd sydd yn cyfeirio datblygiad i ffwrdd o natur

Er mwyn troi'r llanw ar broblem gwastraff Cymru, mae angen:

- 1 Cynllun dychwelyd ernes hollgynhwysol ar gyfer cynwysyddion diodydd
- 2 Symud i economi aildefnyddiadwy
- 3 Lleihau plastigau un efnydd trwy waharddiadau, labelu a chyfrifoldeb cynhyrchydd estynedig
- 4 gwahardd 'gemegau am-byth' PFAS at ddefnydd an-hanfodol

Er mwyn creu pysgodfeydd cynaliadwy yng Nghymru, mae angen i ni:

- 1 Weithredu monitro electronig o bell ar gyfer llongau dros 10m
- 2 Gosod systemau monitro mewn cerbydau ar longau llai
- 3 Adfer stoc pysgod i gyflawni'r Cynnyrch Cynaliadwy Mwy

Er mwyn mynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd yng Nghymru, mae angen:

- 1 'Cynllun Adfer Carbon Glas' er mwyn adfer cynefinoedd gwely'r môr
- 2 Atal gweithgareddau niweidiol cynefinoedd carbon glas
- 3 Lleihau ôl troed carbon cynhyrchiant pysgodfeydd a dyframaethu